

DARBA AIZSARDZĪBAS ZIŅAS

www.osha.lv

www.vdi.gov.lv

Valsts darba inspekcija

2008.gada 21.aprīlis

15.izdevums

Sveicināti pavasari!

Dace Avena, Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras Latvijas nacionālā kontaktpunkta koordinatore

Aprīlī darba aizsardzības nozarē norisinājušies vairāki būtiski notikumi. Viens no tiem ir jauno Darba aizsardzības pamatnostādņu apstiprināšana valdībā pagājušajā nedēļā. Par šo un citām aktualitātēm plašāk varat lasīt šajā "Darba aizsardzības ziņu" izdevumā.

Vēl vēlos atgādināt, ka 28.aprīlis ir Vispasaules darba drošības un veselības diena, kā arī piemiņas diena darbā bojā gājušiem un cietušiem darbiniekiem. Tādēļ aicinu apmeklēt šajā dienā organizētos pasākumus, kas būs veltīti darba aizsardzībai.

Savukārt Valsts darba inspekcija aicina pieteikties Labās prakses balvas konkursam, kam šogad jāiesniedz piemēri par ievērojamiem un inovatīviem risinājumiem darba vides risku novērtēšanā.

Noslēgumā saku jums lielu paldies par to, ka lasāt "Darba aizsardzības ziņas" un apmeklējat Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūras (OSHA) Latvijas nacionālā kontaktpunkta mājaslapu www.osha.lv. Šī mājaslapa ir trešā apmeklētākā (rēķinot uz iedzīvotāju skaitu) OSHA lapa Eiropā! Paldies par izrādīto interesi un aktivitāti!

Uz tikšanos nākamajās "Darba aizsardzības ziņās"!

Tiks uzlabota situācija darba aizsardzības jomā

Renārs Lūsis, Labklājības ministrijas Darba departamenta direktora vietnieks

Lai uzlabotu situāciju darba aizsardzības jomā, Ministru kabinets 2008.gada 15.aprīlī apstiprināja Labklājības ministrijas izstrādātās Darba aizsardzības jomas attīstības pamatnostādnes 2008.-2013.gadam.

Pamatnostādnes nosaka Latvijas darba aizsardzības sistēmas attīstības virzienus un veicamos pasākumus, lai nodrošinātu sekmīgu darba aizsardzību regulējošo normatīvo aktu ieviešanu praksē un tuvos mērķim par drošas un veselībai nekaitīgas darba vides nodrošināšanu visiem darbiniekiem.

Plānots, ka pamatnostādņu īstenošanas rezultātā darba vietās **bojā gājušo darbinieku skaits tiks samazināts par 30%!**

Galvenās problēmas darba aizsardzības jomā, kuras ir plānots risināt ar šo pamatnostādņu palīdzību, ir informācijas un kapacitātes trūkums darba aizsardzības politikas attīstībai, zemais normatīvo aktu ievērošanas līmenis uzņēmumos un sabiedrības neinformētība par darba aizsardzību.

Lai novērstu šīs problēmas, pamatnostādnes paredz četrus galvenos darbības virzienus:

1) darba aizsardzības politikas plānošanas pilnveidošana, nodroši-

not nepieciešamo zinātnisko un informācijas atbalstu, atgriezenisko saiti un savlaicīgu reaģēšanu uz izmaiņām darba vidē;

2) valsts uzraudzības un kontroles mehānisma (Valsts darba inspekcijas) kapacitātes un efektivitātes paaugstināšana;

3) „Preventīvās kultūras” iedzīvināšana sabiedrībā un uzņēmumos, paaugstinot sabiedrības, bet jo īpaši darba devēju un nodarbināto zināšanas un informētības līmeni par darba aizsardzības jautājumiem;

4) darba apstākļu uzlabošana ar likumdošanas un citām iniciatīvām, veicinot sociālo dialogu, samazinot administratīvās prasības uzņēmumiem un motivējot darba devējus un darbiniekus ievērot normatīvo aktu prasības.

Attiecībā uz pēdējo darbības virzienu pamatnostādnes paredzēta virkne pasākumu uzņēmumu atbalstam darba aizsardzības likumdošanas ieviešanai, piemēram, bīstamo nozaru uzņēmumiem būs iespēja bez maksas pieteikties uz darba vides risku novērtēšanu kompetentās institūcijās, kas ne tikai novērtēs riskus un sastādīs uzņēmumam darba aizsardzības pasākumu plānu, bet arī apmācīs uzņēmuma vadību un darbiniekus par darba drošības jautājumiem.

Turpinājums 2.lpp.

„Darba aizsardzības ziņas”

Sagatavoja Sarmīte Bunka-Brilijonka, Valsts darba inspekcijas Sabiedrisko attiecību nodaļas speciāliste. Ieteikumus un informāciju, kā arī e-pasta adreses, ja turpmāk vēlaties saņemt elektronisko izdevumu "Darba aizsardzības ziņas", sūtīt uz e-pastu: Sarmite.Bunka@vdi.gov.lv.

"Darba aizsardzības ziņu" elektroniskā versija pieejama arī internetā - <http://osha.lv/about>

Turpinājums no 1.lpp.

Par galveno sabiedrības, t.sk. darba devēju un darbinieku informācijas centru attiecībā uz darba aizsardzības jautājumiem kļūs Rīgas Stradiņa universitātes aģentūra "Darba drošības un vides veselības institūts" (RSU DDVVI), kurā tiks izveidots gan zvanu centrs un darba aizsardzības materiālu bibliotēka, gan neliela izstāde par darba drošības un veselības aizsardzības jautājumiem, ko bez maksas varēs apmeklēt jebkurš interesents, piemēram, skolēniem varētu organizēt izglītojošas vizītes uz šo izstādi. Šāds informācijas centrs nākotnē varētu atvieglot Valsts darba inspekcijas darbu, kas šobrīd ir galvenā sabiedrības informētāja attiecībā uz darba aizsardzības jautājumiem.

Pamatnostādņu īstenošanai no valsts budžeta ir nepieciešami gandrīz 16 miljoni latu, bet gandrīz puse no šīs summas tiks finansēta no Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļiem.

Pamatnostādnes uzskatāmas par Latvijas nacionālo stratēģiju darba aizsardzības jomā, un pamatnostādņu darbības virzieni ir vērsti arī uz Eiropas Savienības (ES) darba aizsardzības stratēģiju 2007. – 2012.gadam „Kvalitātes un produktivitātes uzlabošana darbā” noteikto mērķu un prioritāšu sasniegšanu. ES stratēģija izvirza par mērķi samazināt kopējo nelaimes gadījumu darbā skaitu ES līdz 2012.gadam par 25%.

Latvija ir viena no pirmajām jaunajām ES dalībvalstīm, kam šāda darba aizsardzības stratēģija ir izstrādāta, un cerams, ka tās īstenošana tiešām būtiski uzlabos darba apstākļus Latvijas uzņēmumos.

Pamatnostādņu izstrādāšanā piedalījās arī sociālie partneri – Latvijas darba devēju konfederācija un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, kā arī RSU DDVVI.

Ar pamatnostādņu pilno tekstu varat iepazīties Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības nacionālā kontaktpunkta mājas lapā (www.osha.lv) sadaļā „Tiesību akti”.

Starptautiskajai darba aizsardzības dienai veltīts seminārs 28.aprīlī

Renārs Lūsis, Labklājības ministrijas Darba departamenta direktora vietnieks

Starptautiskā darba aizsardzības diena tiek atzīmēta katru gadu **28.aprīlī** kopš 2001.gada, kad to pirmo reizi atzīmēja Starptautiskā darba organizācija (SDO). Šīs dienas mērķis - pievērst valdības, darba devēju, nodarbināto un visas sabiedrības uzmanību nelaimes gadījumiem darbā un nodarbināto sliktajai veselībai.

Šogad arī Latvijā, līdzīgi kā daudzās citās valstīs, notiks Starptautiskajai darba aizsardzības dienai veltīti pasākumi, lai pievērstu sabiedrības, bet jo īpaši darba devēju un darbinieku uzmanību darba aizsardzības jautājumiem.

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība 28.aprīlī organizē konferenci nozaru arodbiedrībām un darba aizsardzības uzticības personām. Savukārt Labklājības ministrija (LM) sadarbībā ar Valsts darba inspekciju (VDI), Rīgas Stradiņa universitātes aģentūru Darba drošības un vides veselības institūtu (DDVVI) un Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociāciju 28.aprīlī organizēs semināru darba aizsardzības speciālistiem par aktuāliem darba aizsardzības jautājumiem.

Semināra programmā paredzēta VDI un DDVVI sagatavota informācija par situāciju darba aizsardzības jomā, t.sk. par nelai-

mes gadījumiem darbā un arodslimībām, biežāk konstatētajiem pārkāpumiem un problēmām.

Semināra turpinājumā LM pārstāvji sniegs informāciju par jaunajām darba aizsardzības jomas attīstības pamatnostādņēm 2008. – 2013.gadam, tajās plānotajiem pasākumiem, kā arī informēs par gaidāmajām izmaiņām darba aizsardzības normatīvajos aktos.

Latvijas Darba aizsardzības speciālistu asociācijas pārstāvis informēs klātesošos par asociācijas plānotajām aktivitātēm 2008.gadā.

Semināra noslēgumā ir paredzēta diskusija par izskatītajiem jautājumiem.

Seminārs notiks 28.aprīlī Labklājības ministrijā (Skolas ielā 28), 6. stāva zālē. Semināra sākums ir paredzēts plkst.13.00. Semināra ilgums 3-4 stundas. Maksimālais dalībnieku skaits – 80.

Ņemot vērā dalībnieku skaita ierobežojumu, lūgums visus interesentus savlaicīgi reģistrēties semināram, sūtot savus pieteikumus uz e-pasta adresi: Dace.Kalnina@lm.gov.lv vai zvanot pa tālruni: **67021522**. Pieteikumā lūdzu norādīt semināra dalībnieka vārdu, uzvārdu un uzņēmumu, kuru tas pārstāv. Lūgums no viena uzņēmuma pieteikt ne vairāk kā trīs pārstāvjus. Semināru varēs apmeklēt tikai dalībnieki, kuri būs reģistrējušies.

Ar semināra programmu būs iespējams iepazīties Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības nacionālā kontaktpunkta mājas lapā (www.osha.lv) sadaļās „Ziņas” un „Pasākumi”.

Notiks konference „Drošs darbs veselības un sociālās aprūpes institūcijās”

20.maijā Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība sadarbībā ar RSU aģentūru „Darba drošības un vides veselības institūts” un PSI „Darba Medicīna” SIA organizē konferenci „Drošs darbs veselības un sociālās aprūpes institūcijās”, kas notiks viesnīcā “REVAL Hotel Latvija”. Konferencē paredzēts runāt par aktuālākajiem drošības un veselības jautājumiem veselības un sociālās aprūpes institūcijās. Konferen-ces darbs plānots 4 sesijās:

- *Situācijas raksturojums veselības un sociālās aprūpes institūcijās*
- *Ievainojumi ar asiem priekšmetiem un inficēšanās risks*
- *Citi nelaimes gadījumi veselības un sociālajā aprūpē, trešo personu vardarbība*
- *Ar pacientu pārvietošana saistītās problēmas veselības un sociālās aprūpes institūcijās*

Katrā no sesijām paredzēts gan iepazīstināt ar konkrētām problēmām, gan sniegt teorētisku ieskatu problēmu lokā, gan arī iepazīstināt ar t.s. „Labās prakses piemēriem” par to, kā iespējams uzlabot darba apstākļus un drošību veselības un sociālās aprūpes institūcijās. Konferencē piedalīsies arī Labklājības ministrijas, Valsts darba inspekcijas, Slimnīcu biedrības un Pasaules Veselības organizācijas pārstāvji, kā arī uzņēmumu pārstāvji, kuri demonstrēs dažādus tehniskos risinājumus darba apstākļu un drošības uzlabošanai. Dalība konferencē ir bez maksas, tomēr vietu skaits ir ierobežots, līdz ar to obligāta ir dalībnieku reģistrācija. Stāka informācija par programmu un pieteikšanos: www.lvsada.lv

Noslēgusies apstrādes rūpniecības uzņēmumu inspicēšanas kampaņa

Mārtiņš Poznaks, VDI Sabiedrisko attiecību nodaļas speciālists

Sarmīte Bunka-Briljonka, VDI Sabiedrisko attiecību nodaļas speciāliste

Noslēgusies Valsts darba inspekcijas (VDI) īstenotā tekstilizstrādājumu un apģērbu ražošanas uzņēmumu inspicēšanas kampaņa, kuras mērķis bija preventīvi apsekot uzņēmumus un izvērtēt faktiskos darba apstākļus.

Kampaņas ietvaros darba inspektori pārbaudīja, vai apstrādes rūpniecības uzņēmumos tiek ievērotas prasības attiecībā uz darbinieku apmācību, obligāto veselības pārbaūžu veikšanu, individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu un darba vides risku izvērtējumu.

Kampaņas laikā VDI apsekoja 188 tekstilizstrādājumu un apģērbu ražošanas sektora uzņēmumus (tai skaitā 5 pašnodarbinātas personas), kuros tika konstatēti 1041 pārkāpumi, sakarā ar kuriem tika izdoti 139 rīkojumi. Savukārt par būtiskiem darba aizsardzības pārkāpumiem 45 darba devēji tika saukti pie administratīvās atbildības, piemērojot naudas sodu kopsummā par 4190 Ls.

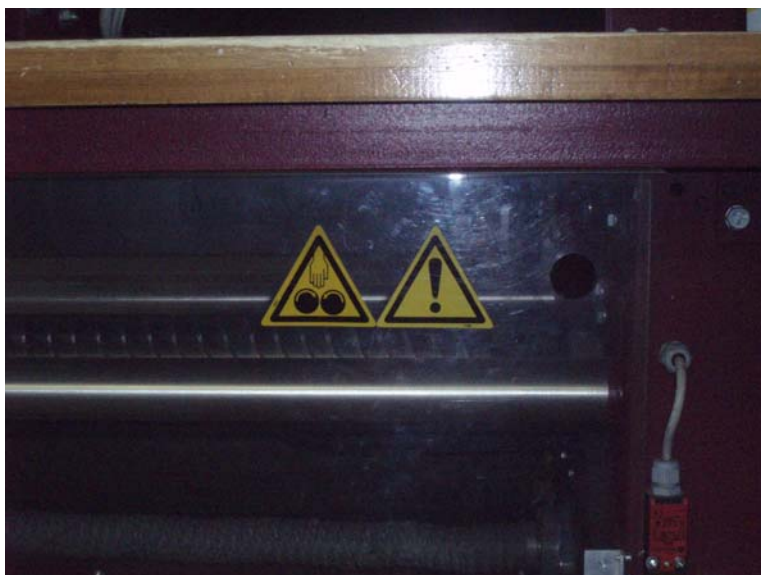
Inspicēšanas laikā tika konstatēts, ka 53% apseko to uzņēmumu darbinieki nebija iepazīstināti ar darba vides risku novērtējumu. Individuālie aizsardzības līdzekļi bija izsniegti tikai 50% apseko to uzņēmumu, savukārt darbinieku obligātās veselības pārbaudes bija veiktas tikai 51% apseko to uzņēmumu.

„Inspicējot uzņēmumus, VDI vērtēja arī līmeni, kādā darbiniekiem ir iespēja piedalīties darba vides iekšējās uzraudzības veikšanā. Pēc kampaņā iegūto datu analīzes, varam secināt, ka šajos uzņēmumos, kuros arī darbinieki bija iesaistīti risku novērtēšanas procesā, darba aizsardzības pārkāpumu bija mazāk,” skaidro VDI direktore Rita Elce.

VDI arī šogad savu darbu veic kampaņveidīgi, šobrīd turpinās frizētavu un skaistumkopšanas salonu pārbaudes. Atgādinām, ka pērn plaša mēroga inspicēšanas kampaņas tika veiktas tādās nozarēs kā pasta un telekomunikācijas, būvniecība, kokapstrāde, transports un veselības aprūpe.

Aktualitātes attiecībā uz VDI inspicēšanas kampaņu norisi un informatīvie materiāli par darba aizsardzību pieejami mājas lapā www.vdi.gov.lv, kā arī darba aizsardzības mājas lapā www.osha.lv.

VDI statistikas dati liecina, ka 2007.gadā apstrādes rūpniecības nozarē reģistrēti 583 nelaimes gadījumi darbā - 8 darbinieki traumu rezultātā bija gājuši bojā, bet 72 gadījumos bija gūtas smagas traumas. Vēl 2007.gadā tekstilizstrādājumu ražošanas nozarē reģistrēti 39 arodsaslimšanas gadījumi, bet apģērbu ražošanas nozarē – 24.

LM pārskata darba aizsardzības prasības, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās

Vineta Bērziņa, LM Komunikācijas departamenta direktore

Marika Kupče, sabiedrisko attiecību speciāliste

Lai aizsargātu to darbinieku drošību un veselību, kuri ir vai var būt pakļauti kancerogēno vielu iedarbībai, Labklājības ministrija (LM) noteikusi darba aizsardzības prasības, kas jāievēro, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās.

Šīs prasības iekļautas LM izstrādātajā Ministru kabineta noteikumu projektā *Noteikumi par darba aizsardzības prasībām, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās*, kas 27.martā izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē. Noteikumu projekts jāsaskaņo ar citām ministrijām un jāapstiprina valdībā. Pēc projekta apstiprināšanas valdībā spēku zaudēs pašreiz spēkā esošie *Noteikumi par darba aizsardzības prasībām, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietās*.

Noteikumu projektā nav mainītas pamatprasības, kuras ir noteiktas jau pašreiz spēkā esošajos noteikumos. Tā, piemēram, lai novērstu kancerogēnu ietekmi uz strādājošo veselību un drošību, darba devējam ir jāveic vairāki pasākumi: iespēju robežās jānovērš kancerogēnu lietošana, aizvietojot tos ar mazāk bīstamām vielām strādājošo droši-

bai un veselībai. Tāpat darba devējiem ir pienākums maksimāli automatizēt un hermetizēt tehnoloģiskos procesus, ieviest automatizētu tāl vadību un kontroli, kā arī ierobežot to darbinieku skaitu, kuri darba vietās saskaras ar kancerogēniem.

Savukārt gadījumos, kad darbiniekam tomēr nākas saskarties ar kancerogēniem, darba devējam ir jānodrošina, lai šīs saskares līmenis nepārsniegtu noteikumu projekta 1.pielikumā norādītās aroda ekspozīcijas robežvērtības - ķīmisko vielu un ķīmisko produktu koncentrāciju darba vides gaisā. Turklāt, saskaroties ar kancerogēnām vielām darba vietā, darba devējam jānodrošina strādājošie ar kolektīvajiem vai individuālajiem aizsardzības līdzekļiem.

Lai atvieglotu noteikumu piemērošanu, noteikumu projektā iekļautas kancerogēno un mutagēno ķīmisko vielu definīcijas. Atbilstoši speciālistu priekšlikumiem, projektā iekļauts kancerogēnu saraksts, kurā ietvertas 1. un 2.kategorijas kancerogēnas un mutagēnas vielas, to riska fāzes un aroda ekspozīcijas robežvērtības tām vielām, kurām tādas ir noteiktas. Iepriekš kancerogēno vielu saraksts bija iekļauts Latvijas Valsts standartā *LVS 89:1998 Ķīmisko vielu aroda ekspozīcijas robežvērtības darba vides gaisā*, kurš

pašreiz nav spēkā.

Tāpat noteikumu projektā pilnībā pārņemtas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/37/EK prasības par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar kancerogēnu vai mutagēnu iedarbību darbā.

Atbilstoši noteikumu projektam, nodarbināto uzskata par pakļautu kancerogēnu iedarbībai, ja viņš veic ar kancerogēnu ražošanu, izmantošanu, glabāšanu, transportēšanu, pārstrādi, savākšanu vai iznīcināšanu saistītu darbu vai darbu, kura procesā rodas kancerogēns.

Par šo noteikumu izpildi un ieviešanu būs atbildīgs darba devējs. Savukārt to ieviešanu kontrolēs Valsts darba inspekcija, bet atsevišķas kontroles funkcijas atbilstoši saviem nolikumiem veiks Veselības inspekcija un Vides valsts inspekcija, kā arī Aizsardzības ministrija.

Kancerogēnas vielas ir kancerogēnas vai mutagēnas ķīmiskas vielas vai produkti, kas atbilstoši normatīvajiem aktiem par ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasifikācijas, marķēšanas un iepakojšanas kārtību un bīstamo ķīmisko vielu sarakstu tiek klasificēti kā 1. un 2.kategorijas kancerogēnas vai 1. un 2.kategorijas mutagēnas vielas un produkti.

LM rosina uzlabot darba aizsardzības speciālistu kvalifikāciju

Vineta Bērziņa, LM Komunikācijas departamenta direktore

Marika Kupče, sabiedrisko attiecību speciāliste

Labklājības ministrijas (LM) speciālisti 20.martā ar ekspertiem diskutēja par iespējām, kā uzlabot pamatlīmeņa izglītību ieguvušo darba aizsardzības speciālistu kvalifikāciju.

Viens no LM priekšlikumiem paredz līdz 2011.gada 31.decembrim pagarināt pārejas periodu, līdz kuram darba aizsardzības speciālisti ar pamatlīmeņa zināšanām (160 stundas) var veikt visus darba aizsardzības speciālista pienākumus, tajā skaitā darba vides risku novērtēšanu. Līdz ar to visiem interesentiem būtu nodrošināta iespēja šajā laikā iegūt augstāko izglītību darba aizsardzībā. Šobrīd minētais pārejas periods ir noteikts līdz 2008. gada 31. decembrim.

LM speciālisti norāda, ka darba aizsardzības speciālisti ar pamatlīmeņa (160 stundu) izglītību arī turpmāk, pēc 2011.gada 31.decembra, varēs strādāt tajos uzņēmumos, kas nenodarbojas ar komercdarbības veidiem, kuri no darba aizsardzības viedokļa uzskatāmi par bīstamiem, piemēram, būvniecībā, kokapstrādē, metālapstrādē.

Tāpat plānots, ka darba aizsardzības speciālistiem ar pamatlīmeņa zināšanām, regulāri (ik pēc 5 gadiem) būtu jāveic atkārtota apmācība vai zināšanu pārbaude. Tādējādi būtu iespēja regulāri pārbaudīt speciālista zināšanu līmeni darba aizsardzībā.

Par iepriekšminētiem priekšlikumiem LM šobrīd notiek diskusijas ar iesaistītajiem ekspertiem no Izglītības un zinātnes ministrijas, Valsts darba inspekcijas, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arod-

biedrību savienības un Rīgas Stradiņa universitātes.

Atgādinām, ka atbilstoši Darba aizsardzības likumam uzņēmumā ir jābūt cilvēkam, kas nodarbojas ar darba aizsardzības jautājumu risināšanu - veic darba vides iekšējo uzraudzību, darba vides risku novērtēšanu, īsteno darba aizsardzības pasākumus. Atsevišķos gadījumos tas var būt pats darba devējs vai arī viņa norīkots darbinieks (darba aizsardzības speciālists), bet jebkurā gadījumā šim speciālistam ir jābūt apmācītam darba aizsardzības jautājumos. Par uzņēmuma darba aizsardzības speciālistu var strādāt tikai tāds cilvēks, kuram ir iegūtas pamatlīmeņa (160 stundas) vai augstākā līmeņa (1. un 2.līmeņa profesionālā augstākā izglītība) zināšanas, ir pieredze un izpratne par konkrēto sfēru.

Noslēgusies frizētavu un skaistumkopšanas salonu inspicēšanas kampaņa

Sarmīte Bunka-Brilijonka, VDI Sabiedrisko attiecību nodaļas speciāliste

Aprīlī noslēgusies Valsts darba inspekcijas (VDI) īstenotā frizētavu un skaistumkopšanas salonu inspicēšanas kampaņa, kuras mērķis bija preventīvi apsektot uzņēmumus un izvērtēt faktiskos darba apstākļus.

Kampaņas ietvaros darba inspektori pārbaudīja, vai frizētavās un skaistumkopšanas salonos tiek ievērotas prasības attiecībā uz darbinieku apmācību, obligāto veselības pārbaudžu veikšanu, individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu un darba vides risku izvērtējumu.

Kampaņas laikā VDI apsekoja 222 frizētavas un skaistumkopšanas salonus (tai skaitā 81 pašnodarbinātas personas), kuros tika konstatēti 798 pārkāpumi, kā rezultātā tika izdoti 147 rīkojumi. Savukārt par būtiskiem darba aizsardzības pārkāpumiem 27 darba devēji tika saukti pie administratīvās atbildības, piemērojot naudas sodu.

Inspicēšanas laikā tika konstatēts, ka 48% apsekojamo frizētavu un skaistumkopšanas salonu nebija veikts darba vides risku novērtējums un 76% apsekojamo uzņēmumu nebija veiktas darbinie-

ku obligātās veselības pārbaudes. Savukārt individuālie aizsardzības līdzekļi bija izsniegti 82% nodarbināto.

„Tā kā izvēljamies apsektot uzņēmumus, kurus pēdējos gados neesam pārbaudījuši, frizētavu un skaistumkopšanas salonu inspicēšanas kampaņas rezultāti

mums nebija pārsteigums – darba vides riski joprojām netiek novērtēti, obligātās veselības pārbaudes netiek veiktas, līdz ar to darbinieki nav informēti par viņiem nākotnē draudošajām potenciālajām arodslimībām, piemēram, hronisko bronhītu, astmu, balsta un kustības aparāta slimībām,” skaidro VDI direktore Rīta Elce.

“Neraugoties uz to, bija paties prieks redzēt, ka ir arī frizētavas, kas aprīkotas atbilstoši darba aizsardzības

Attēlā redzamais manikīra galds aprīkots atbilstoši darba aizsardzības prasībām

izvirzītajām prasībām, piemēram, SIA „Taleo” un Skaistuma institūts „Liora” Rīgā,” norāda R. Elce.

Atgādinām, ka VDI arī šogad savu darbu veic kampaņveidīgi. Šogad bez frizētavu un skaistumkopšanas salonu inspicēšanas veikta arī apstrādes rūpniecības uzņēmumu inspicēšana, bet drīzumā tiks uzsākta vērienīga būvniecības nozares inspicēšanas kampaņa.

LM plāno par 15% samazināt darba attiecību un darba drošības pārkāpumu skaitu uzņēmumos

Vineta Bērziņa, LM Komunikācijas departamenta direktore

Liene Zvereva, sabiedrisko attiecību speciāliste

Lai par 15% samazinātu darba attiecību un darba drošības pārkāpumu skaitu uzņēmumos, Labklājības ministrija (LM) izsludina konkursu un līdz 28. aprīlim aicina Latvijas Brīvo arod biedrību savienību (LBAS) un Latvijas Darba devēju konfederāciju (LDDK) iesniegt projektus Eiropas Sociālā fonda (ESF) līdzekļu saņemšanai.

Tas nozīmē, ka īstenojot projektus, piecu gadu laikā 100 tūkstoš darba vietās plānots novērtēt darba vides riskus, kā arī par darba aizsardzību apmācīt tikpat lielu skaitu atbildīgos speciālistus uzņēmumos.

Tāpat reģionos būs izveidoti pieci

konsultatīvie centri darbinieku un darba devēju informēšanai, organizēti 165 informatīvi izglītojoši pasākumi, lai veicinātu sabiedrības izpratni par darba tiesībām un darba aizsardzību.

Savukārt 100 darba devēju organizāciju vadītājiem paaugstinās kvalifikāciju, bet darba devējiem visā Latvijā būs iespēja apmeklēt kādu no 198 mācību pasākumiem darba aizsardzības jomā.

Lai veicinātu arī jauniešu izpratni par darba drošību, profesionālās izglītības iestādēs plānots ieviest jaunas darba aizsardzības apmācību programmas. Tāpat 500 arodorganizāciju vadītājiem paaugstinās kvalifikāciju.

Projektu realizēšanas rezultātā būs izstrādāti ne tikai pētījumi un analītiski materiāli par darba apstākļiem un riskiem Latvijā, bet arī izveidota elektroniska darba vides risku novērtēšanas

sistēma un datubāze par darba koplīgumiem. Datubāzi varēs apskatīt jebkurš interesents.

Iesniegtie LBAS un LDDK projekti tiks izvērtēti ne ilgāk kā triju mēnešu laikā.

Darba attiecību un darba drošības normatīvo aktu praktiskai ievērošanai nozarēs un uzņēmumos paredzēts ieguldīt gandrīz 7 miljonus latu. Līdz 85% no projekta izmaksas segs ESF, bet pārējo – valsts budžets. Tā kā izsludinātā pieteikšanās ir ierobežotas projektu atlases ietvaros, tajā var piedalīties tikai LM uzaicinātie pretendenti. Savukārt atklātos projektu konkursos varēs piedalīties plašs interesentu loks.

Turpmāk trokšņa mērījumi būs jāveic ar kalibrētu mēraparatūru

Jolanta Kanča, Labklājības ministrijas Darba departamenta Darba aizsardzības politikas nodaļas vecākā referente

2008.gada 8.februārī tika akceptēti Ministru kabineta noteikumi Nr.249 „Grozījumi Ministru kabineta 2003. gada 4. februāra noteikumos Nr.66 “Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret darba vides trokšņa radīto risku””.

Grozījumi noteikumos izstrādāti, lai redakcionāli precizētu Ministru kabineta noteikumus atbilstoši izmaiņām citos normatīvajos aktos un standartos.

Izmaiņas noteikumos, galvenokārt, bija nepieciešamas, jo pagājušajā gadā apstiprinātajā valsts metroloģiskai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstā nav iekļauti akustiskie mērīšanas līdzekļi – audiometri un trokšņmēri. Tādējādi turpmāk trokšņa mērījumi būs jāveic ar kalibrētu mēraparatūru verificētas aparatūras vietā, kā bija noteikts

iepriekš. Trokšņa mērījumus darba vidē veic sertificēti speciālisti vai akreditētas laboratorijas.

Attiecībā uz trokšņa radītā riska noteikšanu darba vidē, noteikumos precizēta norma, ka novērtējot, vai nodarbinātais netiek pakļauts trokšņa līmenim, kas pārsniedz trokšņa ekspozīcijas robežvērtību (87 dB(A)), ir jāņem vērā individuālā dzirdes aizsardzības līdzekļa lietošanas ietekme. Turklāt, lai nodrošinātu, ka nodarbināto drošība un veselība netiek pakļauta trokšņa radītajam riskam, darba devējam ir jāpārbauda nodarbinātajiem piešķirto individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanas efektivitāte. Šī norma ir jāsaprot, ka darba devējam, jau izsniedzot individuālos aizsardzības līdzekļus, jāpārlicinās, vai tie nav bojāti un vai tie sniegs pietiekami efektīvu trokšņa līmeņa, kam pakļauts nodarbinātais, pazeminājumu.

Samazinot administratīvo slogu darba devējiem, noteikumos svītrotā norma, kas nosaka pienākumu darba devējam sastādīt nodarbināto sarakstu, kuri pakļauti trokšņa ietekmei.

Pēc LM pētījuma „Darba apstākļi un

riski Latvijā” datiem, troksnim kopumā ir pakļauti 45% nodarbināto, visvairāk troksnim ir pakļauti nodarbinātie koksnes, koka izstrādājumu un mēbeļu ražošanā (80,5%), būvniecībā (65,4%), apstrādes rūpniecībā (65,2%) un izglītībā (62,1%). Troksnim biežāk pakļauti vīrieši (57,7%) nekā sievietes (34,6%).

Paaugstināts troksnis darba vietā var radīt akustisku traumu, bet, ja nodarbinātais darba vietā ilgstoši ir pakļauts paaugstinātam trokšņa līmenim, viņam var attīstīties aroda vājdzirdzība. Trokšņa izraisīta aroda vājdzirdzība ir viena no visvairāk izplatītajām arodslimībām pasaulē un Latvijā tā ir gandrīz divas reizes biežāk sastopama nekā vidēji Eiropas Savienībā.

Tādējādi būtiski ir novērtēt darba vidē pastāvošo trokšņa līmeni un savlaicīgi novērst tā ietekmi uz nodarbināto drošību un veselību.

Ar jaunajām izmaiņām noteikumos Nr.66 var iepazīties mājas lapā www.osha.lv, sadaļā „Tiesību akti”.

Ar sociālajiem partneriem diskutē par paveikto neregistrētās nodarbinātības izskaušanā

Vineta Bērzina, LM Komunikācijas departamenta direktore

Marika Kupče, sabiedrisko attiecību speciāliste

Labklājības ministrijā 16.aprīlī notika kopējā Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadomes un Sociālās drošības apakšpadomes sēde, kurā speciālisti ar sociālajiem partneriem diskutēja par 2007. gadā paveikto neregistrētās nodarbinātības izskaušanā.

Tikšanās laikā Valsts darba inspekcijas (VDI) un Valsts ieņēmumu dienesta (VID) pārstāvji iepazīstināja klātesošos ar 2007. gadā veiktajām aktivitātēm neregistrētās nodarbinātības un „aploksņu” algu samazināšanā.

Pērn VDI kopīgi ar VID veikušas 629 tematiskās pārbaudes, kurās 306 gadījumos konstatēti pārkāpumi. Pagājušajā gadā VDI organizējusi 9 informēšanas un inspicēšanas kampaņas par darba apstākļiem, kā arī 587 konsultatī-

vos pasākumus darba devējiem un darbiniekiem.

Savukārt VID speciālisti informēja klātesošos par dienesta rīcību, administrējot valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, kā arī to parāda piedziņas rezultātiem.

Pēc statistikas datiem, VDI pērn kopumā veikusi 13,5 tūkst. uzņēmumu apsekojumus, no tiem 3987 apsekojumus saistībā ar neregistrētās nodarbinātības samazināšanu. To laikā inspekcija atklājusi 2846 nelegāli nodarbinātus cilvēkus. Tas ir par 61,7% vairāk nekā bija plānots 2007.gadā (plānots atklāt 1760 cilvēkus). Visvairāk nelegāli nodarbinātie cilvēki strādājuši būvniecības nozarē – 1453 ēnstrādnieki (51%), koksnes, korķa un korķa izstrādājumu ražošanā – 241 (8,5%), vairumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā – 211 (7,4%), kā arī sabiedrisko, sociālo un individuālo pakalpojumu jomā – 171 (6%).

Ar 1018 atklātajiem ēnstrādniekiem darba devēji noslēguši darba līgumus,

kas palielinājis valsts budžeta ieņēmumus par 588,8 tūkst. latu. Ar 1828 nelegāli nodarbinātajiem cilvēkiem darba attiecības netika turpinātas.

Atgādinām, ka Darba lietu trīspusējās sadarbības apakšpadomi uz paritātes pamatiem veido valdības, Latvijas Darba devēju konfederācijas un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības izvirzītie pārstāvji. DLTSA nodrošina un veicina valsts, darba devēju organizāciju un darbinieku arodbiedrību sadarbību un līdzdalību darba aizsardzības un darba tiesisko attiecību regulēšanā.

Sociālās drošības apakšpadomes mērķis ir nodrošināt un veicināt valsts, darba devēju organizāciju un darbinieku arodbiedrību sadarbību un līdzdalību valsts sociālās drošības sistēmas pilnveidošanā, lai garantētu sociālo stabilitāti un paaugstinātu sociālo partneru līdzatbildību par pieņemto lēmumu izpildi.

Aicina pieteikties Labās prakses balvas konkursam "Zelta ķivere 2008"

Valsts darba inspekcija aicina pieteikties Labās prakses balvas konkursam "Zelta ķivere 2008", iesniedzot ievērojamus un inovatīvus risinājumus darba vides risku novērtēšanai.

Pieteikumi līdz šī gada 12.septembrim ir jāiesniedz Valsts darba inspekcijā, Rīgā, Kr. Valdemāra ielā 38 k-1, LV 1010.

Labās prakses balvas konkursa nolikums

Eiropas kampaņa 2008-09: risku novērtēšana Eiropas Labas prakses balvu atlasē procedūra

Pamatinformācija

Eiropas kampaņu organizē Eiropas Darba drošības un veselības aizsardzības aģentūra sadarbībā ar dalībvalstīm un Eiropas Savienības prezidentūru. Viena no šīs kampaņas atbalsta darbībām ir Eiropas Labas prakses balva, ko piešķir par labas prakses piemēru, novēršot risku darba vietās, saistībā ar izvēlēto tēmu (risku novērtēšana).

Mērķi

Eiropas Labas prakses balvas nolikuma mērķi ir:

- atbalstīt un popularizēt Eiropas kampaņu un Eiropas darba drošības un veselības aizsardzības nedēļu;
- parādīt ar piemēriem visiem Eiropas darba devējiem un darbiniekiem, kā arī starpniekiem, ieskaitot sociālos partnerus, DDVA speciālistus, praktizētājus un citus, sniedzot palīdzību un informāciju darbavietas līmenī;
- palielināt labas prakses informācijas pieejamību, kā arī atbalstīt apmaiņu ar šādu informāciju;
- kā mērķi nostiprināt laba risku novērtējuma veikšanu, sniedzot skaidru apliecinājumu praksē paveiktajam, lai panāktu efektīvu un pragmatisku risku pārvaldību;
- identificēt uzņēmumos darbības, kas sekmē risku novērtēšanu;
- izteikt atzinību uzņēmumiem vai organizācijām, kas sniegušas izcilu un radošu ieguldījumu, lai uzlabotu risku novērtējumu un risku pārvaldību.

Struktūra

Eiropas nedēļas Labas prakses balvas konkurss notiek divās kārtās; vispirms notiek atlasē valsts līmenī, un pēc tam Eiropas žūrija apstiprina un novērtē Aģentūrai iesniegtos piemērus.

Izvērtēšanas laikā kontaktpunktiem jānosaka tie labas prakses piemēri, kas atbilst attiecīgajiem kritērijiem:

- **priekšmeta kritēriji**, kas ietverti Eiropas kampaņas informācijas lapā;
- **labas prakses kritēriji**, kas ietverti A pielikumā;
- **balvas piešķiršanas kritēriji**, kas ietverti izvērtēšanas anketas C pielikumā.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka piemēri NETIKS pieņemti, ja:

- uzlabojums ir paredzēts tikai atsevišķām personām un tā nav plašāka riska pārvaldības metodes daļa, kas izslēdz vai novērš atklāto risku jau pirmsākumā;
- labas prakses piemērs nepārprotami ir veidots vienīgi peļņas nolūkā; tas jo īpaši attiecas uz precēm, ražojumiem vai pakalpojumiem, kurus tirgo vai kurus iespējams tirgot.

Papildu informācija

Aģentūra gaida papilddokumentāciju, lai palīdzētu izvērtēšanas darba grupai novērtēt uzlabojuma kvalitāti un darbības vērienu.

Papilddokumentācijā, piemēram, varētu būt:

- rokasgrāmatas vai cita dokumentācija, kas ir piemēra daļa;
- fotogrāfijas, ilustrācijas, grafiki, diagrammas utt., kas palīdz paskaidrot piemēru (bieži vien pārveidotās darba vietas fotoattēls ir īpaši noderīgs).
- fotogrāfijas jāiesniedz atsevišķi .jpeg vai .gif formātā;
- var būt lietderīgi pievienot arī uzņēmuma stratēģijas vai mācību materiālu ilustrācijas;

Papildu materiālus vēlams iesniegt elektroniskā formātā, taču

- var tikt pieņemti materiāli arī papīra formātā;
- papildu materiāli netiks tulkoti;
- papildu materiāli, kas saņemti pēc galīgā iesniegšanas termiņa beigām (augusts), angļu vai citās valodā var nebūt pieejami izvērtē-

šanas komisijai pirms tās pārstāvju tikšanās.

A pielikums: kas ir laba prakse?

Izvēlētajam labas prakses piemēram pēc iespējas jāparāda reāls (nevis teorētisks vai hipotētisks), identificējams uzlabojums, kas palīdz izslēgt un novērst risku darba vietā. Šim uzlabojumam:

- jāuzlabo vispārējie darba apstākļi;
- jābūt efektīvam veselības, drošības un darba efektivitātes veicināšanā;
- jābūt vērstam uz identificētā riska izslēgšanu vai novēršanu tā pirmavotā;
- jābūt īstenotam pašā uzņēmumā, veicot pašiem savu risku novērtējumu;
- jāveicina uzstādījums, ka riska novērtējums ir visa pamatā; par to ir atbildīgs ikviens savā darbavietā, nevis tikai darba devēji (vai eksperti);
- jābūt skaidri identificējamam kā rīcībai, kas izraisījusi riska samazinājumu;
- jāpanāk identificējams un pastāvīgs ieguvums;
- jāatbilst attiecīgajām tās dalībvalsts likumu prasībām, kurā tā ir īstenota, un, vēlams, jāpārsniedz šie minimālie standarti;
- jābūt vienādam gan darba devēju, gan darbinieku sniegtajam ieguldījumam;
- jāsaņem augstākā līmeņa vadības atbalsts.

Aģentūras labas prakses definīciju var atrast:

http://europe.osha.eu.int/good_practice/background.stm

Iepriekšējos Eiropas Labas prakses balvu ieguvējus var atrast ziņojumos: <http://agency.osha.eu.int/publications/reports/>.

Novērtējuma anketa un konkursa pieteikuma anketa publicēta internetā: <http://osha.lv> sadaļā *Ziņas* un www.vdi.gov.lv sadaļā *Aktualitātes*.

Pagarina darba aizsardzības prasību ieviešanu saistībā ar elektromagnētisko lauku radītājiem

Vineta Bērziņa, LM Komunikācijas departamenta direktore

Marika Kupče, sabiedrisko attiecību speciāliste

Lai novērstu grūtības praksē nodrošināt strādājošo aizsardzību pret elektromagnētisko lauku radīto risku iedarbību, plānots, ka attiecīgās darba aizsardzības prasības stāsies spēkā no 2012.gada 30.aprīļa, nevis ar šī gada 30.aprīli, kā bija noteikts līdz šim.

Šāds pagarinājums saistīts ar to, ka Eiropas Savienības (ES) direktīvā noteiktās ekspozīciju robežvērtības veselības nozarē strādājošiem ierobežo iespējas izmantot un attīstīt magnētiskās rezonanses attēlu veidošanas tehniku. Minētā tehnika ir neaizstājama vairāku slimību diagnostikā un ārstēšanā.

Šobrīd Eiropas Komisija (EK) ir uzsākusi pētījumu par direktīvas ietekmi uz medicīniskām procedūrām. Līdz ar to, lai iegūtu laiku nepieciešamās informācijas ieguvei un analīzei, kā arī jaunu priekšlikumu izstrādei, EK ir ierosinājusi pagarināt direktīvas pārņemšanas termiņu līdz 2012.gada 30.aprīlim. 2008.gada 7.aprīļa sēdē Eiropas Parlaments ir atbalstījis iepriekšminēto EK priekšlikumu.

Tas noteikts Labklājības ministrijas (LM) sagatavotajos grozījumos noteikumos *Darba aizsardzības prasības nodarbināto aizsardzībai pret elektromagnētiskā lauka radīto risku darba vidē*, kas šodien, 10.aprīlī, izsludināti Valsts sekretāru sanāksmē. Tie vēl būs jāsaskaņo ar citām ministrijām un jāapstiprina valdībā.

Noteikumi attiecas uz visām nodarbinātības jomām, kurās nodarbinātie var tikt pakļauti elektromagnētisko lauku ietekmei. Tomēr lielāku ietekmi uz nodarbināto veselību var atstāt elektromagnētiskie lauki televīzijas, radiosakaru nozarē, medicī-

nā, piemēram, magnētiskās rezonanses iekārtas un metālu apstrādē. Bet tas ir atkarīgs no izmantotajām iekārtām, un katrā konkrētajā gadījumā darba devējam ir jānodrošina risku novērtējums un jānosaka, vai nodarbinātie ir pakļauti riskam.

Darba devējs ir atbildīgs par nodarbināto aizsardzību pret elektromagnētiskā lauka radīto risku darba vidē, turklāt viņam ir jānosaka elektromagnētiskā lauka radītā iedarbība, kā arī jānovērtē tā radītais risks – jānosaka, vai tajā ir elektromagnētiskā lauka kaitīgā starojuma avoti, kuri varētu izraisīt traucējumus cilvēka veselībai. Vienlaikus darba devējam jāveic visi iespējamie pasākumi, lai novērstu vai mazinātu iepriekšminēto risku.

Savukārt, lai pēc iespējas ātrāk konstatētu elektromagnētiskā lauka radītos veselības traucējumus, darba devējam ir noteikts pienākums nodrošināt strādājošo, kuri pakļauti elektromagnētiskā lauka ietekmei, obligātās veselības pārbaudes. Turklāt darba devējam jānodrošina ārstniecības speciālistu iepazīstināšana arī ar riska novērtējuma rezultātiem.

Elektromagnētiskā lauka mērījumus var veikt kompetentas institūcijas, kompetenti speciālisti, akreditētas laboratorijas, ES akreditētas institūcijas, darba aizsardzības speciālisti un citas personas ar atbilstošu kvalifikāciju mērījumu veikšanai. Mērījumus veic, izmantojot kalibrētu mēraparatūru. Par noteikumu kontroli un uzraudzību ir atbildīga Valsts darba inspekcija.

Elektromagnētiskie lauki ir statistiski un mainīgi elektriskie, magnētiskie un elektromagnētiskie lauki, kuru frekvences ir līdz 300 GHz.

Labklājības ministrijas Valsts darba inspekcija izsludina atklātu konkursu uz vakanto inspektora amatu Ziemeļvidzemes reģionālajā valsts darba inspekcijā Valmierā.

Prasības: augstākā tehniskā, medicīniskā vai juridiskā izglītība, vai augstākā izglītība darba aizsardzībā, priekšzināšanas un pieredze iegūtajā izglītībā, pieredze darbā ar cilvēkiem, organizatora spējas, prasme strādāt ar datoru - *MS Word, Excel* - labā lietotāja līmenī, atbilstība Valsts civildienesta likuma 7.panta prasībām.

Konkursam - motivācijas vēstule, autobiogrāfija (CV) un izglītības dokumenta kopija - jāiesniedz personīgi līdz 30.aprīlim Ziemeļvidzemes reģionālajā valsts darba inspekcijā Valmierā, Cēsu ielā 19, tālr. 64224284, vai Valsts darba inspekcijā Rīgā, K.Valdemāra ielā 38/1, 321.kabinetā; tālr. 67021733.

Labklājības ministrijas Valsts darba inspekcija izsludina atklātu konkursu uz vakanto inspektora amatu Ziemeļvidzemes reģionālajā valsts darba inspekcijā Limbažu biroja.

Prasības: augstākā tehniskā, medicīniskā vai juridiskā izglītība, vai augstākā izglītība darba aizsardzībā, priekšzināšanas un pieredze iegūtajā izglītībā, pieredze darbā ar cilvēkiem, organizatora spējas, prasme strādāt ar datoru - *MS Word, Excel* - labā lietotāja līmenī, atbilstība Valsts civildienesta likuma 7.panta prasībām.

Konkursam - motivācijas vēstule, autobiogrāfija (CV) un izglītības dokumenta kopija - jāiesniedz personīgi līdz 30.aprīlim Ziemeļvidzemes reģionālajā valsts darba inspekcijā Valmierā, Cēsu ielā 19, tālr. 64224284, vai Valsts darba inspekcijā Rīgā, K.Valdemāra ielā 38/1, 321.kabinetā; tālr. 67021733.

Labklājības ministrijas Valsts darba inspekcija izsludina atklātu konkursu uz vakanto inspektora jurista amatu Kurzemes reģionālās valsts darba inspekcijas Ventspils sektorā.

Prasības: augstākā juridiskā izglītība, priekšzināšanas un pieredze iegūtajā izglītībā, pieredze darbā ar cilvēkiem, organizatora spējas, prasme strādāt ar datoru - *MS Word, Excel*, labā lietotāja līmenī, atbilstība Valsts civildienesta likuma 7.panta prasībām.

Konkursam - motivācijas vēstule, autobiogrāfija (CV) un izglītības dokumenta kopija - jāiesniedz personīgi līdz 30.aprīlim Kurzemes reģionālajā valsts darba inspekcijā Liepājā, Peldu ielā 5, tālr. 63427443, vai Valsts darba inspekcijā Rīgā, K.Valdemāra ielā 38/1, 321.kabinetā; tālr. 67021733.

No tiesas zāles...

Ir pagājuši četri gadi kopš administratīvās tiesu sistēmas izveides, un ir pieņemti arī pirmie spriedumi. Ar šo lapaspusi „No tiesas zāles” Valsts darba inspekcija (VDI) uzsāk darba devēju informēšanu par tiesas spriedumiem, kuri stājušies spēkā un kuros kā atbildētāja ir VDI.

Šo publikāciju mērķis ir vērst darba devēju uzmanību uz tiem darba aizsardzības un darba likumdošanas normatīvo aktu pantiem, kuru piemērošanā darba devēji ne vienmēr ieklausās VDI viedokli līdz brīdim, kad nelaimes gadījums jau noticis.

Šāds precedents ir arī Darba aizsardzības likuma 16.pants „Vairāku darba devēju sadarbība”. Darba devēji bieži inspektoriem jautā, kādā formā jāizpaužas šai sadarbībai, mutiski jau viss notiekot, bet dokumentā – tā ir tikai kārtējā VDI formalitāte, nekur nav rakstīts, ka tā vajag. Tomēr, kad lieta skar nelaimes gadījumu ar smagām vai letālām sekām, tad visa mutiskā formā izteiktā sadarbība tiek aizmirsta pat starp vislabākajiem darba devējiem. Kādai jābūt šai sadarbības formai – rakstiskai vai mutiskai, tas lai paliek darba devēju ziņā, galvenais, lai tā nav formāla, bet tiešām reāla sadarbība, kuras rezultātā neiet bojā nodarbinātie.

Saistībā ar iepriekš minēto atcerieties, ka no Darba aizsardzības likuma 16.panta līdz Krimināllikuma 146.pantam „Darba aizsardzības noteikumu pārkāpšana” ir tikai viens solis, tādēļ aicinu jūs lasīt šo rubriku un izdarīt secinājumus. Mācieties no citu kļūdām, lai nav jāmacās no savas rūgtās pieredzes!

VDI direktore Rīta Elce

Inga Jonikāne, VDI Juridiskās nodaļas vadītāja vietniece

2005.gada 4.oktobrī Rīgas reģionālās Valsts darba inspekcijas (Rīgas RVDI) inspektors pieņēma Lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu A/S „Staburadze” Ls 500 apmērā par Darba aizsardzības likuma 16.panta otrās daļas prasību neievērošanu, kas ir uzskatāms par administratīvo pārkāpumu atbilstoši Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 41.panta trešajai daļai.

Darba aizsardzības likuma 16.panta otrā daļa reglamentē, ka darba devējs veic nepieciešamos pasākumus, lai tā uzņēmumā no cita uzņēmuma iesaistīto nodarbināto darba devējs laikus (pirms šādas iesaistīšanas) saņemtu informāciju par darba vides risku, par darba aizsardzības pasākumiem uzņēmumā kopumā un tiem darba aizsardzības pasākumiem, kas tieši attiecas uz katru darba vietu un darba veidu.

A/S „Staburadze” apstrīdēja Rīgas RVDI amatpersonas pieņemto lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu VDI direktorei.

Ar 2006.gada 6.februāra VDI direktora lēmumu Rīgas RVDI amatpersonas lēmums atstāts negrozīts.

2006.gada 10.martā A/S „Staburadze” iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā ar lūgumu atcelt VDI direktora 2006.gada 6.februāra Lēmumu un izbeigt lietu.

2007.gada 17.septembrī Administratīvās rajona tiesas tiesnese pieņēma spriedumu, kas ir stājies spēkā, norādot šādus lietas apstākļus:

- A/S „Staburadze” teritorijā strādāja cita uzņēmuma, proti, SIA „Dzidars”,

darbinieki, un potenciālo darba vietu apskatīja SIA „Akvastrim” darbinieki. SIA „Akvastrim” valdes priekšsēdētājs bija ieradies A/S „Staburadze”, lai kopā ar sava uzņēmuma darbinieku apskatītu A/S „Staburadze” pasūtītā pakalpojuma izpildes vietu. SIA „Akvastrim” valdes priekšsēdētājs, ejot pa A/S „Staburadze” teritoriju, A/S „Staburadze” ražošanas nodrošinājuma vadītāja pavadībā, apskatot pasūtījuma izpildīšanas vietu ražošanas iecirkņa otrajā stāvā, caur nepietiekami droši noklāto lūku izkrita uz pirmo stāvu, gūstot smagas traumas.

Tiesas ieskatā pasūtījuma izpildes vietas izpēte, kas tiek veikta A/S „Staburadze” teritorijā un telpās, ir uzskatāma par pakalpojuma sniegšanas sagatavošanas stadiju. Tādējādi pakalpojuma sniedzēja uzņēmuma nodarbināto rīcība, īstenojot šo darba procesa stadiju, ir atzīstama par iesaistīšanos citā uzņēmumā. No iepriekš minētā secināms, ka SIA „Akvastrim” nodarbināto rīcība, apskatot pasūtījuma izpildes vietu A/S „Staburadze” telpās ir uzskatāma par viena uzņēmuma nodarbināto iesaistīšanos citā uzņēmumā.

Darba aizsardzības likuma 16.panta otrā daļa uzliek uzņēmumam pienākumu laikus brīdināt no cita uzņēmuma iesaistīto nodarbināto darba devēju par darba vides riskiem.

Tiesa konstatēja, ka SIA „Akvastrim” un SIA „Dzidars” kā darba devēji informāciju par darba vides riskiem no A/S „Staburadze” nesaņēma nedz pirms iesaistīšanās uzņēmumā, nedz darbu izpildes procesā.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka Rīgas RVDI amatpersonas lēmumā par administratīvā soda uzlikšanu pamatoti secināts, ka A/S „Staburadze”, neinformējot SIA „Akvastrim” un SIA „Dzidars” par sava uzņēmuma darba vides riskiem, ir pārkāpusi Darba aizsardzības likuma 16.panta otro daļu.

Turklāt tiesa atzīst, ka VDI pamatoti secināja, ka viens no nelaimes gadījuma, kas notika ar SIA „Akvastrim” valdes priekšsēdētāju, cēloņiem ir A/S „Staburadze” Darba aizsardzības likuma normas pārkāpums, tas ir, ka sekas un pārkāpums ir cēloniski saistīti.

Tiesa atzīst, ka administratīvā pārkāpuma lietā ir konstatēti visi priekšnosacījumi – darba aizsardzības regulējošo normatīvo aktu pārkāpums, īstenojušies draudi nodarbināto drošībai un veselībai, sakars starp subjekta rīcību (noteikuma pārkāpums) un sekām (tiešie draudi nodarbināto drošībai un veselībai), lai kvalificētu pieteicējas rīcību saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksa 41.panta trešo daļu.

VDI vērš uzmanību, ka darba devējam, kura teritorijā darbus veic cita uzņēmuma darbinieki vai arī cita uzņēmuma darbinieki apskata potenciālo darba vietu, ir laikus jāinformē cita uzņēmuma nodarbinātie par darba vides riskiem un darba aizsardzības pasākumiem uzņēmumā kopumā un tiem darba aizsardzības pasākumiem, kas tieši attiecas uz katru darba vietu un darba veidu atbilstoši Darba aizsardzības likuma 16.panta otrajai daļai.

“Mainījusies izpratne par darba aizsardzības jēdzienu un nozīmību, un tas atspoguļojas izstādē “Drošam darbam”.”

Liene Papēde, BT1 Sabiedrisko attiecību projektu vadītāja

Šajā “Darba aizsardzības ziņu” numurā piedāvājam interviju ar Ilzi Avotu – izstādes “Drošam darbam” projekta vadītāju.

Izstāde “Drošam darbam” ir Baltijas valstīs vienīgā specializētā izstāde, kas šogad no 27. līdz 29. novembrim Starptautiskajā izstāžu centrā Ķīpsalā notiks jau piekto reizi.

Kāda ir izstādes “Drošam darbam” nozīme darba drošības uzlabošanā Latvijā?

Šādas tematikas izstāde noteikti veicina gan darba devēju, gan darba ņēmēju izpratni par darba apstākļu uzlabošanu un risku samazināšanu. Izstāde arī palīdz darba devējam izvērtēt situāciju savā uzņēmumā, padomāt par visiem tiem produktiem un pakalpojumiem, kurus piedāvā pasaules lielākās kompānijas. Izstādē ir arī iespēja klātienē redzēt, kā darba vides un strādājošo aizsardzības produkti un pakalpojumi tiek regulāri uzlaboti un pilnveidoti ar vienu mērķi – uzlabot savu un savu līdzpilsoņu dzīvi, padarīt jebkuru darbu patīkamu, pievilcīgu un cienījamu.

Eiropas Savienības attīstītajās valstīs uzņēmēji jau sen ir sapratuši, ka darba vides sakārtošanai un veselībai nekaitīgu darba apstākļu nodrošināšanai ne vienmēr ir nepieciešami milzīgi līdzekļi. Toties rezultāts jūtam uzreiz – uzlabojas strādājošo garastāvoklis, paaugstinās pozitīva attieksme pret darba devēju un veicamo darbu. Līdz ar to ceļas arī darba ražīgums, palielinās peļņa un uzņēmuma stabilitāte.

Izstāde “Drošam darbam” noteikti veicina sociālo dialogu starp darba ņēmēju un darba devēju, tā veicina izpratni, ka par savu drošību un veselību jā rūpējas arī katram pašam. Katrs interesents izstādē var uzzināt par savām tiesībām, un par to, kur vērsties pēc padoma, ja darbinieks uzskata, ka darba devēja veiktie darba aizsardzības pasākumi nav pietiekami, lai nodrošinātu darba drošības un veselības aizsardzību uzņēmumā. Tāpat apmeklētājs var uzzināt, vai ir iespējams un kur var pieprasīt atbildību par veselības apdraudējumu darbā, kādos gadījumos var atteikties no darba veikšanas utt.

Kāds ir valsts un nevalstisko organizāciju atbalsts izstādei?

Mums ir izveidojusies cieša sadarbība ar Valsts darba inspekciju, kas katru gadu izstādē rīko virkni aktivitāšu un atbalsta pasākumu. Latvijas Republikas Labklājības ministrija izstādē piedāvā iepazīties ar darba aizsardzības normatīvo aktu izstrādi, informē sabiedrību par jautājumiem, kas skar nodar-

bināto drošību un veselības aizsardzību. Valsts darba inspekcija veic sabiedrības informēšanu par darba tiesisko attiecību, darba aizsardzības un industriālo iekārtu uzraudzību. Darba drošības un vides veselības institūts rīko seminārus par aktualitātēm darba aizsardzības jomā, savukārt Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība īsteno arodbiedrības biedru un darba ņēmēju interešu profesionālo aizstāvību.

Ilze Avota

Izstādes “Drošam darbam” sadarbības partneris ir arī Latvijas Darba devēju konfederācija, kas ir darba devēju intereses pārstāvoša organizācija uzņēmējdarbības vides uzlabošanas, izglītības, nodarbinātības, sociālās drošības, veselības aprūpes, darba tiesību un darba aizsardzības jomās.

Kā izstāde ir augusi šo gadu laikā, un vai var meklēt korelācijas starp nozares attīstību un izstādes izaugsmi?

Būtu nepieciešams saistīt ekonomikas izaugsmi ar augošo pieprasījumu uzlabot darba apstākļus un konkurenci darba tirgū. Protams, arī ar pieaugošo konkurenci piedāvājuma ziņā un atvērto Eiropas Savienības tirgu.

Pēdējos gados izstādē pieaug dalībnieku skaits un piedāvājuma kvalitāte – ar katru gadu izstādes ekspozīcija kļūst plašāka, paralēli vairāk zināmajiem individuālajiem aizsardzības līdzekļiem arvien vairāk tiek piedāvāts daudzveidīgāks darba aizsardzības produktu klāsts visdažādākajos darba aizsardzības aspektos. Gan evakuācijas sistēmas augstceltnēs, evakuācijas izeju un durvju drošības aprīkojums, ergonomiskās mēbeles, ergonomiskas darba vietas iekārtošana darbam pie datora, noliktavu aprīkojums, kontroles, videonovērošanas un apsardzes sistēmu instalācija, komunikāciju iekārtas.

Dalībnieku vidū arvien vairāk ir kompāniju, kas piedāvā darba vides risku novērtēšanu, iekšējo uzraudzību, konsultācijas darba drošībā un veselības aizsardzībā, kā

arī apmācības darba aizsardzības jautājumos.

Kā tematiski ir mainījusies izstāde šo gadu laikā?

Izstāde atbilstoši tematikai ir paplašinājusies. Ja pirmos gadus izstādē vairāk tika uzsvērtā darba apģērbu, individuālo aizsardzības līdzekļu nozīmība un pakalpojumi darba drošībā, tad tagad izpratne par darba aizsardzības jēdzienu un nozīmību ir mainījusies un paplašinājusies, kas atspoguļojas arī izstādē.

Pagājušajā gadā izstādes tematikā ieviesta jauna sadaļa par to, kā veikt profilaksi balsta un kustību aparāta slimību novēršanai darbavietā. Šī ir ļoti svarīga un nozīmīga problēma, ņemot vērā, ka Latvijā pēdējos gados notikušas būtiskas izmaiņas riska faktoru nomainīšana no tradicionālajiem uz modernajiem. Šo riska faktoru izraisītāji galvenokārt saistīti ar kravu pārvietošanu ar rokām, ar biežu liekšanos un pagriešanos, atkārtotu kustību veikšanu, smagu fizisku darbu un vibrāciju, kas veicina balsta un kustību aparāta slimības. Turklāt balsta un kustību aparāta slimību risku var paaugstināt darba temps, neapmierinātība ar darbu, augstas prasības, ko grūti piepildīt un stress.

Stabilu vietu izstādē ieņem arī objektu tehniskās apsardzes joma, kurā tiek izmantotas signalizācijas iekārtas, jaunākie sakaru līdzekļi un drošības tehnoloģijas.

Cik lielu atsaucību “Drošam darbam” guvis speciālistu vidū, un ko speciālisti var iegūt no izstādes?

Izstāde ir domāta profesionāļiem un to tiešām arī apmeklē speciālisti, mazāk – tā sauktie “tūristi”. Līdz ar to profesionālajiem apmeklētājiem ir iespēja iegūt vispusīgu un plašu informāciju un neformālā gaisotnē noskaidrot sasāpējušus jautājumus par to, kā risināt darba aizsardzības problēmas. Šeit, izstādē, informācija pieejama bez papildu maksas. Pārrunas norit lietišķā atmosfērā, piedaloties kompetentiem speciālistiem. Turklāt speciālisti vienuviet var iegūt daudzpusīgu informāciju par plaša spektra aizsardzības līdzekļiem, to izvēli un pareizu lietošanu, drošības un aizsardzības sistēmām un to organizēšanu un uzraudzību, risku novērtēšanu, ergonomiskas darbavietas iekārtošanu un darba organizāciju, ērtas datoru darbavietas izveidošanu, veselības aizsardzību darbā, stresa un kaitīgo ieradumu profilaksi, dzīvības un veselības apdrošināšanu, plaša spektra pakalpojumiem, kas nodrošina drošību darbā, mājās un uz ielas.

KĪMISKĀS VIELAS – BĪSTAMI!**Jums jāpārlicinās...****... vai ir pieejama drošības datu lapa?****... vai tās glabā marķētos traukos?****... vai darbam ir izsniegti atbilstoši individuālie aizsardzības līdzekļi?****... vai ēšanai un atpūtai ir ierīkota atsevišķa telpa?****JAUTĀ, JA NEZINI, KĀ RĪKOTIES!**

Materiālu sagatavoja: A/S "Inspecta Latvia", Slokas 13, Rīga, LV-1048, Telefons 67607900, www.inspecta.lv. Materiāls saskaņots ar Valsts darba inspekciju un LR Labklājības ministriju.

Labklājības ministrijas Valsts darba inspekcija izsludina atklātu konkursu uz vakanto Iekšējā audita nodaļas vecākā referenta amatu.

Prasības: augstākā izglītība (vēlams ekonomikā), labas latviešu un angļu valodas zināšanas, labas analītiskās spējas, prasme strādāt ar datoru - MS Word, Excel, Outlook, Internet Explorer - labā lietotāja līmenī, atbilstība Valsts civildienesta likuma 7.panta prasībām.

Konkursam - motivācijas vēstule, autobiogrāfija (CV) un izglītības dokumenta kopija - jāiesniedz personīgi līdz 30.aprīlim Valsts darba inspekcijā Rīgā, K. Valdemāra ielā 38/1, 321.kabinetā; tālr. 67021733.

Labklājības ministrijas Valsts darba inspekcija izsludina atklātu konkursu uz vakanto Stratēģijas un analīzes nodaļas vecākā referenta amatu.

Prasības: augstākā izglītība (vēlams sociālajās zinātnēs vai ekonomikā), priekšzināšanas un darba pieredze iegūtajā izglītībā, labas latviešu un angļu valodas zināšanas, prasme strādāt ar datoru - MS Word, Excel, Outlook, Internet Explorer, Power Point - labā lietotāja līmenī, atbildības un pienākuma sajūta, atbilstība Valsts civildienesta likuma 7.panta prasībām.

Konkursam - motivācijas vēstule, autobiogrāfija (CV) un izglītības dokumenta kopija - jāiesniedz personīgi līdz 30.aprīlim Valsts darba inspekcijā Rīgā, K. Valdemāra ielā 38/1, 321.kabinetā; tālr. 67021733.

Labklājības ministrijas Valsts darba inspekcija izsludina atklātu konkursu uz vakantajiem inspektoru amatiem Rīgas reģionālajā valsts darba inspekcijā (tālr. 67021717).

Prasības: augstākā tehniskā, medicīniskā vai juridiskā izglītība, vai augstākā izglītība darba aizsardzībā, priekšzināšanas un pieredze iegūtajā izglītībā, pieredze darbā ar cilvēkiem, organizatora spējas, prasme strādāt ar datoru - MS Word, Excel - labā lietotāja līmenī, atbilstība Valsts civildienesta likuma 7.panta prasībām.

Konkursam - motivācijas vēstule, autobiogrāfija (CV) un izglītības dokumenta kopija - jāiesniedz personīgi līdz 30.aprīlim Valsts darba inspekcijā Rīgā, K.Valdemāra ielā 38/1, 321.kabinetā; tālr. 67021733.

DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS BIROJĀ

VAI TU JAU DIVAS STUNDAS ESI STRĀDĀJIS
PIE DATORA BEZ PĀRTRAUKUMA?

LABĀK BIEŽĀK ŅEM ĪSAS PAUZES NEKĀ RETI - GARAS!
KO VISLABĀK DARĪT PAUZES LAIKĀ?

PIECELIES KĀJĀS!

IZVĒDINI TELPU!

IZSTAIPIES, PAVINGRO!

DARI KAUT KO CITU!

APRUNĀJIES AR KOLĒGI
AIZEJ NOKOPĒT DOKUMENTUS
SAKĀRTO DARBA GALDU U.C.